

**Yhdistyneiden kansakuntien "Major Event" - Suomen linjan valmistelu
Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen valiokunta 10.5.2005**

Kehityspoliittinen toimikunnan työvaliokunta esittää Suomen linjan terävöittämistä ja nykyistä osallistavampaa jatkovalmistelua YK:n vuosituhatjulistuksen 5-vuotisseurantahuippukokoukseen (Major Event). Valmistelussa on käynnissä kaksi toisiaan täydentävää prosessia, toisaalta YK:n keskustelu pääsihteerin Annanin raportista "*In larger freedom*" ja EU:n koordinaatio siihen liittyen, sekä toisaalta Euroopan komission vuosituhatjulistuksen toimenpanoon liittyvän kolmen tiedonannon käsittely yleisten ja ulkosuhteiden neuvostossa. Suomen linjat on lyötävä lukkoon molempiin lähipäivinä.

1. "Business as usual" ei riitä vuosituhattavoitteiden saavuttamiseksi. Suomen kantojen tulee sisältää uutta sitoutumista ja entistä ponnekkaampia toimenpiteitä. Suomen linjauksen tulee olla priorisoitua, strategista tavoitteenasettelua tiettyjen tärkeimmiksi koettujen konkreettisten edistysaskelien saavuttamiseksi. Suomen tulee edistää esimerkiksi konkreettisia lisäpanostuksia velkakestävyyden aikaansaamiseksi, ECOSOC:n roolin kehittämiseksi, kansalaisyhteiskunnan roolin vahvistamiseksi YK-uudistuksessa sekä sitovampia toimia johdonmukaisuuden edistämiseksi kansainvälisten organisaatioiden (ml. WTO, WB ja IMF) tasolla - kehitysyhteistyörahoituksen lisäksi. Suomen on huolehdittava siitä, että vuosituhattavoitteiden toteutuminen ja teollisuusmaita koskevat tavoitteet säilyvät huippukokouksen ytimessä.

Työvaliokunnan saamien tietojen mukaan Suomen alustavat kannat, samoin kuin Euroopan komission tiedonannot, ovat varovaisia ja pitkälti jo aiemmissa yhteyksissä linjattuja tai jopa nykytilanteen kuvauksia (esim. komission koherenssitiedonanto).

Merkittävien kansainvälisten prosessien osalta Suomi voi ja sen tulee ottaa ennakoivampi ote sekä omien linjausten, strategisen vaikuttamissuunnittelun että vaikuttamisen osalta. Esimerkiksi "Globaali hallinta ja Suomi" -selvitys olisi konsultaatioineen ollut tällainen mahdollisuus, mutta kuten kehityspoliittinen toimikunta lausunnossaan (23.3.2005) totesi, useita linjauksia valitettavasti jätettiin määriteltäväksi vasta pääsihteerin raportin jälkeen.

2. Major Event:in onnistuminen vaatii poliittista painoarvoa ja osallistavaa kansalaiskeskustelua. Työvaliokunnan mielestä virallisen ja laaja-alaisen valmisteluryhmän muodostaminen, kuten muita kansainvälisiä huippukokouksia varten on muodostettu, olisi ollut perusteltua tämän poliittisesti erittäin merkittävän kokouksen valmistautumisessa. Kokonaiskuva Suomen valmistautumisesta kokoukseen, painopisteistä, aikataulusta ja osallistumismahdollisuuksista on jäänyt tietojemme mukaan epäselväksi laajasti eri toimijatahoille.

Työvaliokunnan mielestä laajan kansalaiskeskustelun mahdollistaminen Suomen näkemyksistä sekä Annanin raportin sisällöllisistä - hyvistä - painotuksista, vuosituhattavoitteiden saavuttamisen merkityksestä sekä YK:n uudistamisesta olisi erittäin tärkeää. Kansalaisyhteiskunnan toimijoille tulee tarjota mahdollisuus vastavuoroiseen dialogiin ja vaikuttamiseen Suomen linjasta. Kun itse tilaisuus YK:n yleiskokouksen yhteydessä tulee olemaan useita aiempien vuosien YK-kokouksia suppeampi, olisi avoin

Kehityspoliittinen toimikunta
Development Policy Committee

valmistelutapa entistä tärkeämpää. Konsultaatiot eri ministeriöiden ulkopuolisten toimijatahojen kanssa ovat tähän asti perustuneet suullisiin esityksiin ja kirjallisiin kontribuutioihin valmistelun tueksi ilman mahdollisuutta perehtyä Suomen linjausluonnoksiin.

Kehityspoliittisen toimikunnan työvaliokunta suosittaa, että YK:n Major Event -valmistelut hoidetaan jatkossa selkeämmin valtioneuvoston ulkopuolisia toimijatahoja vastavuoroisesti konsultoiden ja että Suomen valtuuskunta Major Event:ssä sisältää kattavasti eri toimijatahojen edustajia myös valtioneuvoston ulkopuolelta. Kehityspoliittinen toimikunta on käytettävissä vuoropuhelun edistämiseksi.
